

Ερωτήσεις:

1α. Η απάντηση περιλαμβάνει 4 από τα παρακάτω σημεία:

- Σκληρή εκπαίδευση σαν και αυτή των αντρών, όπως παραμονή σε παγωμένο νερό, πέρασμα από εξουθενωτικά εμπόδια μέχρις εξαντλήσεως και τέλος διανοητική δοκιμασία.
- Εκπαίδευση υπό την απειλή όπλου, χωρίς ιατρική παρουσία σε περίπτωση ατυχήματος.
- Εκπαίδευση σε πραγματικούς ανθρώπινους στόχους.
- Παραδειγματική τιμωρία, με εν ψυχρώ εκτέλεση, όσων παιδιών συλλαμβάνονταν στην προσπάθειά τους να αποδράσουν.
- Προσπάθεια αποκοπής των παιδιών από την πραγματική τους οικογένεια, για να πετύχουν απόλυτη αφοσίωση και υπακοή. Συνήθως λέγονταν ψέματα για απώλεια της πραγματικής οικογένειας.
- Σκληρή στρατιωτική εκπαίδευση για εξάλειψη του φόβου και για σκληραγώγηση με ασκήσεις στρατιωτικού τύπου, όπου τα παιδιά ήταν αναλώσιμο υλικό.
- Χορήγηση, εν αγνοία τους, ναρκωτικών ουσιών για εκτέλεση δύσκολων αποστολών, με αποτέλεσμα τη σταδιακή εξάρτηση των παιδιών και την εύκολη χειραγώγησή τους.

Κριτική μεθόδων

Οι μέθοδοι αυτές κρίνονται σκληρές, απάνθρωπες και απαράδεκτες να εφαρμόζονται σε μικρά παιδιά και μας συγκλονίζουν, γιατί είναι οδυνηρές και πληγώνουν το σώμα και την ψυχή τους. Φαίνεται πως χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα για να γίνει εφικτή η απόλυτη αφοσίωση και υποταγή και πως καταπατούνται όλα τα δικαιώματά τους.

Ενδεικτικοί τίτλοι

1β. «Η ζωή ενός παιδιού – στρατιώτη» ή «Η σκληραγώγηση των μικρών στρατιωτών» ή «Η στρατιωτική εκπαίδευση των παιδιών» ή «Από αθώο παιδί ... ψυχρός εκτελεστής»

2 α. « Για παράδειγμα, σε πολλά παιδιά έλεγαν ότι η οικογένειά τους είχε πεθάνει .

Είδος: **ειδική πρόταση** Συντακτικός ρόλος: **αντικείμενο**

«Το έδωσαν και μας έδωσαν τη σκληρή αυτή διαταγή, να το σκοτώσουμε με ένα ξύλο»

Είδος: **βουλητική πρόταση** Συντακτικός ρόλος: **επεξήγηση στον όρο « διαταγή»**

2 β. δευτερεύουσα τελική πρόταση:

για να δραπετεύσει

ή να αποτραπούν τα παιδιά

δευτερεύουσα χρονική πρόταση:

Όταν αρνήθηκα

ή όταν επρόκειτο

2γ. «Κατανοούμε ποια είναι η καθημερινότητα και η ζωή ενός παιδιού στρατιώτη.»

Είδος πρότασης: **πλάγια ερωτηματική πρόταση**

«Τα παιδιά - στρατιώτες βίωσαν και έγιναν μάρτυρες μιας τέτοιας βίας, που εμείς δεν μπορούμε καν να φανταστούμε, επειδή εξοικειώθηκαν με τον πόνο, το θάνατο και τη διαρκή απειλή.»

Είδος πρότασης: **αιτιολογική πρόταση**

3 α. «ουσίες»: «Μιλάει πολύ αλλά στην **ουσία** δε λέει τίποτα.» ή «Η **ουσία** του θέματος είναι ότι χάσαμε πολύτιμο χρόνο.»

« στόχους»: «Ο επαγγελματικός του **στόχος** είναι να γίνει γιατρός.» ή «**Στόχος** της κυβέρνησης είναι η μείωση της ανεργίας.»

3β. **Συνώνυμα**

εξάλειψη: εξαφάνιση, εκμηδένιση, κατάργηση, διαγραφή

απειλήσαν: εκφόβισαν, φοβέρισαν, φόβισαν, τρομοκράτησαν

ΜΕΡΟΣ Β΄:

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 8)

Κάποιες από τις συνέπειες των πολέμων είναι οι εξής:

- Εξαγριώνει και εξαχρειώνει τον άνθρωπο και τον οδηγεί σε κτηνώδεις συμπεριφορές
- αποδεκατίζει τους ανθρώπους (νεκροί στο πεδίο μάχης, άμαχοι θύματα, πείνα, αρρώστιες κλπ.)
- προκαλεί πόνο και δυστυχία
- εξασθενεί την οικονομία, επισωρεύει υλικές ζημιές
- εμποδίζει την ομαλή λειτουργία των πολιτειακών θεσμών (αναστέλλονται θεμελιακά για την ελευθερία άρθρα του συντάγματος)
- προκαλεί πνευματική στασιμότητα και οπισθοδρόμηση
- στρέφει τον άνθρωπο σε έργα καταστροφής
- καταστρέφει το πολιτισμικό και φυσικό περιβάλλον
- αποπροσανατολίζει την επιστήμη από έρευνες που προάγουν την παγκόσμια υγεία και βελτιώνουν την ανθρώπινη ζωή
- φθείρει το λόγο των ανθρώπων (αλλοίωση της σημασίας των λέξεων)

Η ειρήνη διασφαλίζεται με:

- την ισχύ του Διεθνούς Δικαίου, το σεβασμό της Διεθνούς Νομιμότητας και την εφαρμογή των αποφάσεων των Διεθνών Οργανισμών
- την καταπολέμηση των δομικών αιτίων που αναπαράγουν τον πόλεμο, δηλαδή άνιση κατανομή του πλούτου, μη σεβασμός της διαφορετικότητας, επεκτατική πολιτική των ισχυρών λαών
- την εμπέδωση σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των κρατών και λαών (σχέσεις αμοιβαίου εμπορικού συμφέροντος)
- την ενεργοποίηση της διεθνούς κοινής γνώμης σε περιπτώσεις επιθετικής συμπεριφοράς κάποιου κράτους
- την καλύτερη γνωριμία των λαών μεταξύ τους (ΜΜΕ, ρόλος εκπαίδευσης)
- την καταπολέμηση του φανατισμού και της μισαλλοδοξίας μέσω της εκπαίδευσης
- την πολιτική απαγκίστρωσης των χωρών από τις επενδύσεις στον πολεμικό τομέα
- την καλλιέργεια του διαλόγου ως κουλτούρα επίλυσης διαφορών σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο

Ερώτηση Εισαγωγής

Να δηλώσετε σωστό (Σ) ή λάθος (Λ) για τις ακόλουθες προτάσεις:

I. Λ, II. Σ, III. Σ, IV. Λ

Ερωτήσεις κειμένων

1. Τουφέκι για το γέρο Δήμο σημαίνει προέκταση του εαυτού του. Το όπλο είναι ο σύντροφος που τον συνόδευε τόσα χρόνια στον πόλεμο και του εξασφάλιζε τη ζωή και την ελευθερία της πατρίδας. Υπερβολική αγάπη και στενός δεσμός ενώνει τον κλέφτη με το όπλο του.
Αναφορές: επιθυμία το όπλο να κληροδοτηθεί στο νεότερο παλικάρι
Επιθυμία πριν το τέλος να ακούσει τη βοή του τουφεκιού
Νοερή συνάντηση και αγκάλιασμα του γέρου με το βοή του τουφεκιού στα ουράνια.
2. Η θέση της γυναίκας στις αρχές του 19^{ου} αι. στην κοινωνία της Ζακύνθου ήταν πολύ κατώτερη από αυτήν του άντρα. Δεν είχε τα ίδια δικαιώματα με τον άντρα ούτε στον τομέα της μόρφωσης και της πνευματικής δημιουργίας, της κοινωνικής ζωής ούτε καν το δικαίωμα της επιλογής για προσωπικά ζητήματα. Αντιμετώπιζε την υποτίμηση των αντρών ακόμα και στην ίδια την οικογένεια από τον πατέρα, τον αδελφό ή το σύζυγο.
Αναφορές: εγκλεισμός στο σπίτι, όταν αρνείται τον άντρα που της προτείνουν και όταν απορρίπτεται από τους άντρες του σπιτιού η πρότασή της να απομονωθεί στο μετόχι.
Φόβος και επιφύλαξη για μειωτική στάση του μελλοντικού γαμπρού (ως σκλάβα).
Περιορισμός στο σπίτι και καμιά δυνατότητα κοινωνικής ζωής, ούτε στην εκκλησία δεν της επιτρέπεται να πάει.
Απελπισία και μοναδική διέξοδος ο θάνατος.
Φόβος για καταστροφή του πνευματικού της έργου.
3. Παρομοίωση των συγγραμμάτων της ως **τέκνα** για την τύχη των οποίων αγωνιά, όπως μια μάνα αγωνιά για την τύχη των παιδιών της, αν αυτή χαθεί από τη ζωή. Η συγγραφέας αισθάνεται το μητρικό ένστικτο προς τα μοναδικά δημιουργήματά της που είναι τα πνευματικά της παιδιά και όχι τα βιολογικά τα οποία, λόγω των επιλογών της, γνωρίζει πως δε θα αποκτήσει.
4. Μιλά ένας πρόσφυγας και απευθύνεται στα παιδιά- εγγόνια του, σε κάθε προσφυγόπουλο, σε κάθε κυπριόπουλο, σε μας, στη νεότερη γενιά του νησιού.
Το κλειδί συμβολίζει το στενό δεσμό με την κατεχόμενη γη, τον πόθο του γυρισμού, τη νοσταλγία για τον τόπο του. Συμβουλεύει το παιδί να φυλάξει καλά μέσα στην καρδιά του τη μνήμη των κατεχομένων τόπων μας και την ελπίδα της επιστροφής. Επιπλέον το κλειδί εκφράζει και τη σιγουριά του γυρισμού. Ο γονιός δεν ελπίζει μόνο ότι θα έρθει η μέρα που τα σκλαβωμένα μας μέρη θα ελευθερωθούν, αλλά είναι σίγουρος ότι θα έρθει αυτή η μέρα.
5. Ένα πρόσωπο μυστηριακό το οποίο, αν και δε δρα σε πρώτο επίπεδο, είναι ιδιαίτερα έντονη η παρουσία του και η επίδρασή του στα άλλα πρόσωπα είναι αυτό της γιαγιάς Πολωνέζας, μητέρας της Άννας. Πανέμορφη στα νιάτα της, πρασινομάτα, σκληρή και απροσδόκητη, αφού ενέπλεξε σε αντιδικία τα δύο ξαδέφια-τον παππού Δημήτρη και το γέρο στο σπιτάκι, παντρεύτηκε τον παππού, αλλά ανικανοποίητη και ανήσυχη τόλμησε να φύγει με έναν μουσικό. Με το εγχείρημά της προκαλεί το θαυμασμό της Κατερίνας που θέλει να της μοιάσει, ενώ για τους άλλους είναι το μίasma για το οποίο δεν πρέπει να γίνεται λόγος. Στο τέλος του έργου αποκαλύπτεται ότι πάντα διατηρούσε μυστική επικοινωνία με τη μητέρα (Άννα) και φανερώνει μέσα από τα γράμματά της την αγάπη και την αγωνία της για τον τόπο και τους ανθρώπους που άφησε. Αν και δεν ενεργεί άμεσα είναι ένα κεντρικό πρόσωπο, που καθορίζει την εξέλιξη. Άλλωστε η Κατερίνα την έχει ως πρότυπο και ονειρεύεται να γίνει και αυτή ελεύθερη στο πνεύμα και τολμηρή, όπως η γιαγιά της.